

Leverantörer och Profitörer: Essäer om vinster och konkurrens i tillhandahållande av välfärdstjänster

Sebastian Larsson

AKADEMISK AVHANDLING

som med vederbörligt tillstånd för vinnande av
filosofie doktorsexamen vid
Handelshögskolans fakultet, Göteborgs universitet,
framlägges till offentlig granskning
tisdag den 25 januari, kl. 10.15 i lokal B44 Institutionen för
nationalekonomi med statistik, Vasagatan 1

Göteborg 2022

Abstrakt

Artikel 1: När skulle privata leverantörer av välfärdstjänster självmant begränsa deras vinster?

I den här artikeln studerar jag incitament för privata leverantörer av välfärdstjänster att självmant begränsa vinstutdelning som en trovärdig signal på att de tillhandahåller tjänster av hög kvalitet. Mitt första resultat visar att policy för att öka konkurrens (till exempel genom att subventionera resor till leverantörer) inte nödvändigtvis kommer leda till att alla leverantörer begränsar vinster. Specifikt är det inte bra om konkurrensen är för intensiv. Mitt andra resultat visar att om man ger leverantörer som begränsar sina vinster lägre skatter, så blir det mer attraktivt för leverantören att göra så om de värderar kvalitet tillräckligt högt, men det blir mindre attraktivt om de har en låg värdering av kvalitet. Det är till och med så att lägre skattesatser kan minska investering i kvalitet!

Nyckelord: välfärdstjänster, konkurrens, icke-vinstdrivande aktörer

JEL koder: D43, H75, L32, L33

Artikel 2: Border privata leverantörer av välfärdstjänster få lägre betalt?

Sjukvård, utbildning och andra skattefinansierade välfärdstjänster är ofta förknippade med många olika kvalitetsaspekter. Vissa av dessa kan observeras av användare men inte av lokala beslutsfattare. Genom att låta användare själva välja leverantör skapas konkurrens. Man kan därigenom förmodligen leverantörerna att erbjuda högre kvalitet. Under antagandet att kommunens ersättningsnivå till privata och offentliga leverantörer måste vara lika stor, kommer alltid de bästa resultaten uppnås med enbart privata eller enbart offentliga leverantörer. Detta kan dock ändras om beslutsfattaren får omfördela resurser mellan privata och offentliga leverantörer. Under vissa förutsättningar kommer detta resultera i ett bättre utfall än med enbart privata eller offentliga leverantörer. Detta skapar dock andra problem, eftersom det kommer missgynna användare av den privata leverantörer.

Nyckelord: Välfärdstjänster, kvalitet, konkurrensneutralitet, Vouchermarknader

JEL koder: D43, H75, L32, L33

Artikel 3: Skapar konkurrens betygsinflation i svenska skolor?

I den här artikeln studerar jag svenska gymnasieskolor under perioden 2012-2016. Jag använder en spatial paneldatamodell för att undersöka om konkurrens mellan privata och kommunala skolor leder till betygsinflation. Mitt första resultat är att skolor i områden med hög konkurrens generellt sett inte har högre betygsinflation än skolor i områden med låg konkurrens. Det finns dock en tendens för privata skolor i områden med hög konkurrens att ha högre betygsinflation, men resultatet är inte robust. Mitt andra resultat säger att om en skola börjar inflatera sina betyg så leder inte detta till att konkurrerande skolor svarar med att också inflatera sina betyg. Mitt tredje resultat säger att privata skolor generellt har högre betygsinflation än offentliga skolor, men att detta resultat drivs av ett fåtal skolor som öppnar/stänger under perioden.

Nyckelord: Utbildning, betygsinflation, spatial ekonometri, paneldata

JEL koder: C21, C23, C57, H57, I21

ISBN: 978-91-88199-59-1 (tryckt), 978-91-88199-60-7 (pdf)

Kontaktinformation: Sebastian Larsson, Institutionen för nationalekonomi med statistik, Handelshögskolan vid Göteborgs Universitet, 405 30 Göteborg, Sverige. Email: Sebastian.larsson@economics.gu.se